

ƏSRİN İMAMI, YAXUD AY İŞİĞİNDA MƏKTUB

Rövsən NOVRUZOĞLU

(Əvvəlki ötan saylarımızda)

Və yəna də o Həzrətdən "Xisal" kitabında naql olunur ki, cəbr (əşəri), təşbih və qulaq (əliyyəli) firqələri haqqında buyurmuşdur: "Hər kəs onları sevə, bizi özünə düşmən etmişdir. Hər kəs onları sevə, bizi özünə düşmən etmişdir. Hər kəs onlarla düşmənçilik etsə, bizi sevmişdir. Hər kəs onlarla əlaqə yaratsa, bizdən əlaqəsini kəsmişdir və hər kəs onlarla əlaqəni kəssə, bizimlə əlaqə yaratmışdır. Hər kəs onlara əziyyət etsə, biza yaxşıq etmişdir və hər kəs onlara yaxşıq etsə biza əziyyət etmişdir. Hər kəs onlara hörmət və ehtiram etsə, biza hörmətsizlik etmişdir. Hər kəs onlara hörmətsizlik etsə, biza hörmət və ehtiram etmişdir. Hər kəs onları rədd etsə, bizi qəbul etmişdir və hər kəs onları qəbul etsə, bizi rədd etmişdir. Hər kəs onlara ehsan etsə biza pislik etmişdir və hər kəs onlara pislik etsə, biza ehsan etmişdir. Hər kəs onları təsdiq etsə, bizi təkbiz etmişdir və hər kəs onları təkbiz etsə, bizi təsdiq etmişdir. Hər kəs onlara ata etsə, bizi mərhum etmişdir və hər kəs onları mərhum etsə, biza ata etmişdir. Ey Xalidün oğlu! Hər kəs bizim şiamizdir, onlarla dostluq etməsin, (onlardan) yardım almasın".

Əgər bu hissədən olan kafirlərin vəziyyəti bu cürdürsə, qalan kafirlərin hali bunlardan pis olmasa da yaxşı da olmaqdadır".

Kafirlərlə əlaqədə olmağın ikinci notması: kafirlərin, din düşmənlərinin yaşayış tərzindən, onlara bənzəməkdən qolbə, dilə ikrahlı olan, şəriət ədəb-ərkanına malik olan dindarlarla, alimlərlə, əməlisəlahlərlə müxalifət ediləcək, müsəlmanların rəftarlarına qarşı çıxılacaq və ürkələrdə din düşmənciliyi yaranaçaqdır. Və yavaş-yavaş bu iş qolbərdə özünə yer edəcəkdir. Çünki hər kəs öz fitrətini ölümsüz qədrə öz təbiiyyətə, adət-ənənəsinə qarşı çıxaraq ləzzət çökmək, fayda əldə etmək xəyalı ilə bu işi görmüş olsa, xüsusilə əgər o, nəhy və inkar edən şəxs olsa mümkündür olan qədrə o yola getməkdən, bu fəsadın yayılmasından, bürzundan ələ bir məqama çatmışdır ki, əz qala elm əhli ilə din başçıları ilə ticarət etsinlər. Yəhudi dilənçisi ki, gördükdə insanın qəlbi narahat olduq və üzü tursuğu kimi din əhli görünəndə bu cür bunların üzleri tursuyur. Əgər onları əziyyət etmək imkanları olsa, bu işdən yan keçmirlər. Vücutu eys-ışrətə, ayaşılıq və ayləncəyə mane olan omamına sahibini gördükdə nifrətlə, istehza və məxsərə üçün gözə, əllə işarə edər, elm əhlinin təhsil və ibadət vaxtlarındakı hərəkət və davranışlarını öz eys-ışrət məclislərində, şadlıq toplantılarında bir-birini güldürmək üçün hekayət edirlər. Bəzən də bu haqda şeir qoşurlar. Həmin işləri kafirlər möminləri görən zaman dil ilə, qarış-gözlə

təhqirəmiz işarələrlə edirlər. Allah Toala Quranda onların hərəkətlərini dəfələrlə qeyd etmişdir. Fasiqlərə, aşkara günahla məşğul olanlara bu əsrdə camaatla qarşı eddikləri həmin rəftara görə, dünya və axirət əzabı vədə vermişdir.

Müsəlmanlara qarşı olan bu bızırlıq və nifrət hissi onlara ehtiram etməyin zorunu olmasın ziddindir. Çoxlu hədislər iman diairəsini sevgi və məhəbbətin, kin-küdrət və düşmənçiliyin Allah yolunda olması ilə məhdudlaşdırılır. Buyurublar ki, iman yalnız Allah yolunda olan məhəbbət və düşmənçiliklə olur. "Nəhcül-bəlağə" də qeyd olunur ki, Həzrət Əli əleyhissalam buyurmuşdur: "Əgər bizdə (camaatda) təkcə Allahın düşmənlərini sevmək, Allahın alcağıdığını ucalmaq (xüsusiyəti) olsaydı Allahla müxalifət etməyə, Allahın əmrindən üz döndərməyə kifayət edərdi".

Xülasə, axirüz-zaman Peyğəmbəri ümmətinin işi o yərə gəlib çatmışdır ki, camaatın əksəriyyəti dinin zorunu məsələlərindən xəbərsizdirlər. Hətta xapçəstərlə, dinsizlərlə, ateistlərlə əlaqə və ünsiyət yaratdıqları səbəbindən camaat arasında o qədr mürtədiyyə, kafirliyə gətirib çıxaran sözlər, danışıqlar yayılmışdır ki, heç özləri də bilmədən dəstə-dəstə dindən çıxırlar. Əgər bilsələr bəyönləmə almazlar. Şübhətli və varlı şəxslər ramazan ayı orucunu yemək kimi böyük günahlarla xalq arasında fəxr edirlər, din ardicularına gülür, istehza, məxsərə edirlər və onları süürsüz, səfeh hesab edirlər. Onları dünyandan xəbərsizlər, zövqsüzlər cərgəsində bilirlər.

Bəzən də onlarıq quru müqəddəs andlandırırlar və dəim Allahın işlərinə etiraz edib irad tuturlar. Avropa alimlərinin, sonayesini tərifləyir, onların iti zəhinli, dərin bilikli olmalarını dillərini əzbir, məclis və toplantıların bəzəyi edirlər. İqtisadi inkişafın notması olan sonayesini, bəşər qüdrətinin fəvqündə bilirlər. Onu peyğəmbərlərin və onların canişinlərinin xariqül-ədd möcüzələri ilə bir səviyyədə hesab edirlər. Din alimlərinin məclislərindən qaçır, dini söhbətləri, məəd haqqında olan söhbətləri dənəməkdən ürəkli sınırlar. Əgər bir yüngüncə qalmalı olsalar, yuxuya gedir, yaxud fikirlərini ayrı tərəfə yönəldirlər. Kasıbları, dindarları riyayət etməyi fədasız bir iş bilirlər. Haram yollarla, yetimlərin, kimsəsizlərin qanı bahasına ələ keçirdikləri mürdar malları haram və günah yollarında xərcləyir, özlərini varlı, əzəmətli, ehtiram təməli hesab edirlər. Alimləri, təvəqulları xalqın malını yeyən dilənçilə bilirlər. Qızıl və gümüş qablarından istifadə edib yumaşq, bəzəkli paltarlar geyinir, Boni Mərvan və Boni Üməyyə kimi üzlerini qıraxır, ingilis, fransız dillərinə rəğbət bəsləyir, Allahın kitabı, Məsum İmamların əsərləri əvozinə əzdirci, əzginliq kitabları ilə və kafirlərin yazdığı kitablar ilə ünsiyət yadırlar. Yəhudiələr uzun illər Avropada xristianların arasında yaşamalarına baxmayaraq, hələ də öz dindorini, məzhəbi adət-ənənələrini əldən verməyiblər. Müsəlmanlar isə bir neçə ayılıq Avropa səfərindən sonra qəlbələrini müsəlmanlıqdan ayırırlar.

Çox az günah qalıbdır ki, yayılmış olsun və ona qarşı nifrət aradan götürülməsin. Çox az ibadət növü qalıbdır ki, ondan yalnız ad və zahiri görünüş qalması və ona cürbə-cür yollarla fitnə-fasad yol tapması. Haqq əhli yaxşı işlərin bərpasından və pis işlərdən çəkinməkdən aciz qalıb, onun tosiq qüvvəsindən məyus olub xəlvtədə imanınin zoifiyi, İslamın qoribiyi və günahların yayılması üçün əğlayıb-sızlayırlar. Əlhəmdulillah ki, Peyğəmbərin bu və başqa fəsadların baş verəcəyi haqqında olan hədislərinin doğruluğu sübuta yetdi, aşkar oldu. Şeyx Əli İbrahim Qumi öz təfsirində İbni Abbasdan rəvayət edir: Peyğəmbər (s) ilə birlikdə Həccə getmişdik. Həzrət Kəbə

(dini-tarixi araşdırma)

qapısının həlqəsindən tutdu və mübarək üzünü bizə tərəf tutub buyurdu: "Sizə Qiyamətin əlamətlərindən xəbər verimmi?" Salman Farsi Həzrətin yaxınlığında idi. O, dedi: "Bəli, ya Rəsulullah". Həzrət buyurdu: "Qiyamətin əlamətləri, namazın dəyərsizləşməsi, şəhvətlərə itəət, batil əqidələrə meyli, səhəbkarlara təzim və ehtiram, dinin dünyaya satılmasıdır. O zaman müşahidə eddikləri pispis işlərə görə və onları bəyan edə bilməyəcəyi səbəbi ilə döz duda əriyən kimi, möminin qəlbi sinəsində əyiyəcəkdir". Salman dedi: "Ya Rəsulullah, həqiqətən, bunlar baş verəcəkdirmi?" Həzrət buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir! Ey Salman! O dövrdə münkər müruf olacaq, müruf isə münkər olacaq. Xəyanətəkar əmənlərdən olacaq və əmənlərdən xəyanət edəcəkdir. Ögrü təsdiq ediləcəkdir, doğru danışan isə təkbiz ediləcəkdir". Salman dedi: "Bunlar olacaqdırmi ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir. Ey Salman! O zamanda qadınlar reis olacaqlar, kənzilər (qızlar) bütün işlərdə iştirak edəcəklər, uşaqlar minbarlarda əyləşəcəklər. Yalan zaraft, zəkət qarəmət (corima) sayılacaqdır. Yeni zəkət verməyi malları üçün zərərlə biləcəklər. Qələbə noticəsində kafirlərdən əldə edilən malları özləri üçün qənimət biləcəklər, yeni qəniməti müsəlmanların ehtiyacı üçün xərcləməyəcəklər. Östü öz ata-anasına zülm edəcək və öz dostuna nifrət bəsləyəcəkdir. (Semada) çıxıntıları olan ulduz doğacaqdır". Salman dedi: "Bunlar olacaqdırmi ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir. Həqiqətən, o zaman qadın ticarətdə öz kişisi ilə şərik olacaq, yağış yağda yağacaq, igidlər qurtaracaq, kasıb zolil (və xar) olacaq. O dövrdə bazarlar bir-birlərinə yaxın olacaq, belə ki, bu deyəcək heç əna satmamışam, o deyəcək heç xeyir qazanmamışam. Danlayın görməyəcəksən məgər Allah üçün". Salman dedi: "Bunlar olacaqmı ya Rəsulullah!?" Həzrət buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir. Ey Salman! O zaman onlara ələ kəşlər hökmranlıq edəcəklər ki, əgər onlar bir söz danışsalar, hökmdarlar onları qətlə yetirəcəklər və əgər sakit dursalar, onların köklərini kəsəcəklər. Onların qazanclarını ələrindən alacaq və hörmətlərini ayaq altında təpəlayacaq, qanlarını tökəcəklər. Həqiqətən, onların qəlbələri fitnə-fəsadla və qorxu ilə dolacaqdır. Onları həmişə qorxu içində dolacaqdır. Onları həmişə qorxu içində olduqlarını görəcəksən". Salman dedi: "Bunlar olacaqdırmi ya Rəsulullah!?" Həzrət buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir. Həqiqətən, o zaman bir şərdən, (başqa) bir şey işə qorbdən götüriləcək ki, müxtəlif rənglər və zintələr bürünəcəklər. Bəs vəy olsun mömin ümmətinin zoifiərinə, Allahdan onlara vəy olsun. Kiçiyə rohm etməyəcəklər, böyüyə hörmət qoymayacaqlar, pis işlərdən yan keçməyəcəklər. Onların bədənələri insan bədənə, ürəkli isə şeytanların ürəyidir". Salman dedi: "Bunlar olacaqdırmi ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir. Ey Salman! O zamanda kişilər kişilərlə və qadınlar qadınlarla kifayətlənəcəklər. Qızların qeyrəti çökilən kimi kişilərin də qeyrəti çökiləcəkdir. Kişilər qadınlarla, qadınlar isə kişilərlə oxşayacaqlar. Qadınlar yohərlərə minəcəklər. Allahın lanəti ümmətin (o vaxtdakı) qadınlarına olsun". Salman dedi: "Bunlar olacaqdırmi ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir! Həqiqətən, xristian və yəhudilərin məbədliyi qızılla bozadıkları kimi, o zaman məscidləri (naxış və) qızılla bozoyəcəklər. Quranlar

bozadılacaq, minarələr hündürləşəcək, sözləri müxtəlif olan və qəlbələrindəki bir-birlərinə qarşı kin-küdrət olanların səfləri, cərgələri artacaqdır". Salman dedi: "Bunlar olacaqdırmi ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir! O dövrdə ümmətinin kişiləri qızılla bəzənər, ipək paltarlar geyinər, zirehlərinin altından pələng dərisindən hazırlanmış paltar geyinirlər". Salman dedi: "Bunlar olacaqdırmi ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir. Ey Salman! O zamanda rüba və eynuh əliq-satışçı edərler, yeni müəyyən bir mali vədə verməklə müəyyən bir qiymətə satır, sonra həmin mali satıcı müştərinə satdığından az qiymətə alır. Bu ribanı halallaşdırmaq üçün bir hiylədir. O dövrdə rüşvətə məhkəmə olunur. Din alçalar, dünya ucaqlar". Salman dedi: "Bunlar olacaqdırmi ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir. Ey Salman! O dövrdə boşanma çoxalar. Allah yolunda hədd (dinin qadağan etdiyi işlərin cəzası) icra olunmaz və heç vaxt Allah təalaya zərərlə yitirə bilməzlər". Salman dedi: "Bunlar olacaqdırmi ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir. O zamanda xənəndə kənzilər və çalğı alətləri meydana muxacaqdır. Onlara ümmətin ən pis şəxsləri hökmranlıq edər". Salman dedi: "Bunlar olacaqdırmi ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir. Ey Salman! O dövrdə varlılar səyahət üçün, ortabablar ticarət üçün, kasıblar riyə və zəhmət göstərmək üçün həccə gedərlər və o zamanda bir dostu insan tapılacaq ki, onlar Allahdan başqaş üçün Quran öyrənərlər. Quran oxumağı özləri üçün Quran öyrənərlər. Quran oxumağı özləri üçün xənəndəlik vasitəsi edirlər. Bir dost insan tapılacaq ki, Allahdan başqaş üçün din elmi öyrənərlər. Valodüz-zinaların sayı həddindən çox olar və Quranla xənəndəlik edərlər. Dünya mali üstündə bir-birlərinin üstünə düşərlər". Salman dedi: "Bunlar baş verəcəkdirmi ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir. Ey Salman! Bu, o vaxt olacaqdır ki, ehtiram aradan götürülün, günahlar qazanılın, pislik yaxşılarla hökmranlıq etsin, yalan aşkar olsun, inadkarlıq üz çixsın, kasıblıq və məchtəlləq yayılsın, paltarla ifitaxr edilins, yağış öz vaxtında deyil başqa vaxtda yağsın, nərđ, şahmat, baraban və çalğı alətləri yaxşı iş hesab edilins. Əmr bə moruf və nəhy əz münkər pis iş hesab edilins ki, bununda da o vaxt mömin konizdən də alcağıdını olar, (Quran oxuyan) qarilər və bəndələr arasında (bir-birlərinin) danlaməq aşkar olar. Onları göylərdə, mələkət (aləmində) İrcəs və İncəs (mürdar) andlandıracaqlar". Salman dedi: "Bunlar olacaqmı ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir. O zaman varlı kasıblımağdan qorxacaq. Hətə dilənçilə cümədən-cüməyə dilənəcək. Amma onun əlinə bir şey qoyacaq bir nəfər tapılmayacaq". Salman dedi: "Bunlar olacaqdırmi ya Rəsulullah!?" Buyurdu: "Bəli, and olsun o kəse ki, canım onun əlindədir". (Hədisin sonu)

Və mən bütün bunlardan sonra hiss etdim ki, kimsə mənə Şeyx Məclisinin yarımcı qalmış yoluna gətirib, çıxarır. Sənkə bir nəfər mənə yolu göstərib, dedi: Get - dedi. Həzrəti Mehdi əleyhissalamla tərəf get. Onun itin düşün yollarda can verib, dirikan basdırılan, qala divarlarına diri-diri hörlən, ayaqlarında, əllərində qandal və ağır zəncirlərlə can qusa-qusa dəfn edilmiş əhli-əyalını axtar... Sabah dünyanın ən miqdədsə ziyarətçilərinə çevrilən o məzarları axtar, tap... və yaz...

(Davamı 14-cü səhifədə)

ƏSRİN İMAMI, YAXUD AY İŞIĞINDA MƏKTUB

(Əvvəl 12-ci səhifədə)

II FƏSİL

Məşhur tədqiqatçı, Şorqda "Dahilər dahisi" adını qazanan mürhum və unudulmaz alim Əllame Məclisi "Colaul-uyun" əsərində yazır: "...Bir daha xatırladım. Və bu tarixi unutmayın: Sahibbozaman əleyhissəlam - Həzrəti Mehdi 225-ci hicri ilin şəban ayının 15-də, cümə gecəsi Surrəman-rosa (Samirra) şəhərindən anadan olub..."

225-ci hicri ilin cümə gecəsi Samirra kükərləndi, iki adanlı, dönüm-döngələrində bayram idi. Adamlar qara gildən tikilmiş evlərin damına qalxıb, ulduzların və aydın selləmə işığında əllərini Allaha açıb dua edirdi, yalvarırdılar. Hamı haqq və ədalət axtarırdı.

Və həmin gecə də samirralıların arasında Allaha dua edənlərin ən yaxşısı seçilər, il boyu onlara xüsusi hörmət və ətirəm bəslənərdi, hörmət əlaməti olaraq onlara təmiz güllü-çiçəklilik paltar alırdılar.

Bələ gümən edərdilər ki, Allah məh seçilən dualara görə İraqın Şimalında Mosul şəhəri möntəzəsində bolluq yaradırdı. Fərat və Dəclə çayları arasında balaca Tortar gölünün sularını Məkkənin Abi-Zəm-zəm suyu qədər otul və sərin edirdi, Cənubdakı Bəsrədən Kərbəlaya qədər ərazidə ancaq gül-çiçək bitirir və bu gül-çiçək də insanlar arasında Şəfa dərmanları qədər təsirli olurdu. Ölkənin cənubunda qərar tutan qədim və gözəl Bağdad daha da gözəlləşir, ulduzlar altında çil-çirək kimi tanınır. Həmin gecə həm də İraqın Qərbindəki Ər-Rumba şəhəri möntəzəsində dəfn edilmiş tanınmış din alimlərinin, seyid və üləmaların məzarları sanki çiçək açır, təzələndir. Həm də dünyanın coğrafiyasını açan, səyahət xəritələrini çəkən Ərəb Hacı Xəlifə iddia edirdi ki, Bağdad Allahın nəzərində seçilmiş yurd yerlərindən idi. Bağdad dükən-bazarı, insanları haram sevməz... Məhz bunun üçün Bağdad camaatı özlərini dünyanın ən xoşbəxt sakinləri kimi hiss edirdilər. Amma burda başqa bir məsələ də var idi. Məşhurlar məşhuru Əbu Yusif idi "Qeyb-dən gələn sən" əsərində iddia edir ki, dünyanın əmin-amanlıq ipinə möhz Bağdad torpağında bənd verulub. Kitabın bir yerində yazılır ki, Allahın İraq məmləkəti üçün seçdiyi və hördüyü əmin-amanlıq ipi qırılsa... dünya məhvərdən çıxar və uzun müddət düzəlməz. Yerini missin-tərəzi si pozular, oxu öyülər, ölkələr dağılar, insanlar aqlı və səfalətdən, xəstəliklərdən qırılıb, qurtarar...

Hər ilin Şəban ayının 15-də Cümə gecəsi suların duralan vaxtı, Ayın və il duzlarının yerə yaxınlaşan vaxtı... ərəb gözəlləri axar suların kənarında göz yaş kimi parıldayan göllərin sularına baxıb, atalarından xəbərsiz doğunca danarandılar. Cümə gecəsi İraqda oğurluq etmək, adam öldürmək, ağac kəsmək, şirəli budaq qırmaq, qarğısı etmək, söyüş səymək... günah sayılırdı.

İmam Əliyyəmə-Nağı əleyhissəlamın evi Bağdadın ətəyindən süzülüb keçən Dəclə çayının üstündəki balaca qayalıq bitişik yerdə qurulmuşdu. Həmin ərazi Bağdad hakimi Mövlud İbn Yasərin xoşuna gəlirdiyindən iki dofo İmamın evinə basqın etmiş və oranı dağıtmışdı. İbn Yasərin imamın evini vuran qoymuşdu. Çətinliyə baxmayaraq, İmam Bağdadın Samirəyə köməyə qərar verdi. İmam Bağdad hakimi Mövlud İbn Yasərin imamın dağıtmış əmin yerində heç bir ev sala bilmədi. Dəclə çayı gözənləndirən mərcəsindən çıxıb İmamın dağılmış yurd yerini qoynuna alıb, Bağdad hakimi İbn Yasərin fikirlərini dolaşdırdı... Yuxularını qarşıdırdı. İmamı yuxusunu gözən tapıldı. Hər gün əyni yuxunu yoran Bağdad hakimi Mövlud İbn Yasərin səhərdə məşhur yuxu yozan, həm də qul əli-satqısı ilə möşğul olan "Elçi" adı ilə tanınan Bəşir İbn Süleymana ədəm göndərib, onu

sarayına çağdırdı. Həmin vaxt Bəşir İbn Süleyman onun İmam Əliyyəmə Nağının ailəsinin başına açdığı oyundan xəbərdar idi. Onun bu ağılsız hərəketi bütün İraqa yayılmışdı.

Bəşir İbn Süleyman Bağdad hakiminin hüzuruna ən yaxşı libasını geyinib, öyün-başına güləb səpdi. Balaca bülür qabı əlinə alıb, ovunu gülləbə doldurub, sir-sifətinə vurdu. Dəvə dərisindən tikdiriyi taze çarqları geyinib, iləpini çəkib, borkitdi. Əhli-əyami ilə görüşüb, atna mindi. Bağdad hakimi Mövlud İbn Yasərin göndərdiyi atlıların qabağına düşüb döngəni burularaq, gözənd itdi...

Yurdu dağılmış İmam Əliyyəmə Nağı Samiradan bir neçə mil aralı Cənəbətə adlanan Xurma bağlarının ətəyində özünə yuva qurdu. O xanımı Kərbəla müsibətində öldürülən Seyid Hüməyünün qızı Şəbanıya "Başımın tacı" deyirdi. Evindən-əşiyindən qovulan gündən Şəbanıya dincilik və yaxud rahatlıq tapa bilmirdi, giley-lənirdi:

- Nə üçün onlar sonin haqqını yedilər, ya İmam. Nə üçün səsinə qaldırmadın. Camaat sənin tərəfdəridir - dedi.

İmam Əliyyəmə Nağı isə bütün bu giley-ləyri səbr və təmkinlə çəkənləyib, sakit dayanırdı. Amma bu gün sakit dayanmadı. İşliqlı, nurlu sifətini xanımı Şəbanıya tərəf çevirdi.

- Mən - dedi, Peyğəmbəri səlləhü-əleyhi yuxuda gördüm. O, yuxuma gəlmişdi Şahi (o, xanımını belə çağırırdı) - əlavə elədi və göz yaşlarını obasının altında gizlətdi.

Şəbanıya dincədi. Gül kollarının ətəyində toxtadı. O - imam davam etdi - İmam Həsən Əsgəri üçün gəlmişdi. Onu Allah göndərmişdi. Şahi... - imam yenidən pıçıldadı.

Bu ara Şəbanıya üstündə gözəl güllər olan yaylıgını gözünə sıxıb, dayandı. Hoyotun bir künkündə özünə yuva bağlamış gül kolları çiçəkləmişdi. Onda hiss olunurdu ki, İmam Əliyyəmə Nağının həyotinə bahar gəlirdi. Deyirdilər ki, İraqda bahar həmişə onun həyotindən başlanırdı. Xanım dıkdıldı. Başını qaldırıb, büludəz, işliqlı səmaya keyli baxdı. Ya İmam bayaqkı müjdəni bir də ver - dedi. Məcəzəni bir də danış - əlavə elədi.

- Peyğəmbər səlləhü-əleyhi gələcək. Şahi-İmam dedi. Şəbanıya gördü ki, İmam ağlayır və balaca ovucunu düynəyləyib ürəyinin başında saxladı.

- Peyğəmbər - İmam dedi, Həsən üçün gələcək. İmam Həsən Əsgəri üçün gələcək. Ona sözü olacaq, əlavə elədi.

Sonra axşam düşdü, ardınca da ildırım çaxdı. Bir-birinin ardınca çaxan ildırım bir parçası balaca darsılcaq həyotə düşdü. Şəbanıya qorxsa da İmam Əliyyəmə Nağı qorxmadı, baş veronləri təmkinlə qəbul edirdi. İldırım parçası həyotin küçəyə açılan qapısını vandırdı, külə döndərmişdi... köhnə qapının taxta dabanları yanb, üstülənirdi...

Gurultusu ilə göyü parça-parça edən ildırımın bir parçası da Bağdad hökmdarı Mövlud İbn Yasərin sarayına düşmüşdü. Hökmdar həmin gün qızdırma içində idi. Saraydakı qohum-qərabası, dost-tənisi onun başına yırtmışdı. Hökmdar həm də sayıqlayırdı və bu sayıqlama altında onun nə danışdığını, nə istədiyini anlamıyaq olmurdu. Tez-tez də qayıdıb, soruşurdu:

- Əşirdisiz? Siz boynumdakı, əllərimdəki, ayaqlarımdakı səs-küyü əşirdisiz?.. Siz əşirdisiz? - axsaq ayağını ardınca sürüyü-sürüyü atılıb, düşürdü. Hamı susub, ona tamaşa edirdi. Heç kəs saraya soxulan, onun canına çökən bolanın kökünü tapa bilmirdi. Hamı kərikəb qalmışdı. İstədi ağzını doldurub, çığırarsın ki, "mən sizin hamınızı qovuram..." Amma dayandı. Gözlərini qapıya zillədi. Onda yuxu yozan Bəşir İbn Süleyman sarayın girocağındə ikiqat olub, dayanmışdı.

- Ho, gəlmisən - hökmdar uşaq kimi irəli atıldı. Hamımız gedim-çığırıldı. Məni Süleymanın nəvəsi başo-başo qoyun.

(dini-tarixi araşdırma)

...Saray boşaldı. Hökmdar Mövlud İbn Yasərin yuxuyozan və həm də məşhur qul taciri, Bəşir İbn Süleymanla təkbətək qaldı.

- Süleyman - çağırıldı. İstədi nəşə desin, amma özünü zorla saxladı.

- Mən burdayam hökmdar, özü də lap yanında.

- Mən yuxu görmüşəm Süleymanın nəvəsi... Səsi əşirdisən - soruşdu. Elə bilirmə qollarına, ayaqlarına, boyun-boğazına zəncir vurulub. Başa sal görüm bu nə zəncirdir vurulub.

Hökmdar balaca, əsəbdən qayılmış gözəlirini yuxuyozana, həm də insan əlverində sorişəsi Şorq bazarlarına yayılan Bəşir İbn Süleymana tuşladı.

- Mən burdayam, hökmdar. - Bəşir İbn Süleyman bir az da yaxına gəlib, başını əyib, təzim etdi.

- Mən haləki nə görürəm, nə də əşirdirəm, hökmdar. Bəşir İbn Süleyman dedi və asta-asta hökmdara yaxınlaşdı.

- Sən, dedi-dayanma, mənim bədənindəki zəncirləri aç tulla saraydan kənar et.

Bəşir İbn Süleyman oşlaşdı. Aralığa anı bir sakitlik çökdü. Amma bəyirdə həy-hərarət idi. İldırım dayanmaq bilmirdi. Səsküyü göyün yeddinci qatından gedib çıxan ildırım dayanmaq bilmirdi. Sanki bu ildırım sarayın içində idi elə bil. Hökmdar Mövlud İbn Yasərin əli bilirdi ki, onun sındığı saray od tutub, yanır. Süleymanın nəvəsi, - dedi, məni bu zəncirlərdən xilas et. Nəfəs ala bilmirəm - çığırıldı.

- Mənzə hər şeyi öldürə kimi anlamdım, hökmdarım. - Bəşir İbn Süleyman, - dedi. Öldürə kimi - əlavə elədi.

- Mən Cümə gecəsi yuxu gördüm ki, boynum, əl-ayağım, qollarım zəncirlənib, torpəno bilirməm.

Bagdad hökmdarı nəfəsini dərüb, pıçıldadı: - Süleymanın nəvəsi, bu nə belədir... Allah nə üçün məni zəncirə vurdu?

Yuxuyozan İbn Bəşir Süleyman isə sakit-sakit onlara baxırdı. Hökmdarım - dedi. Siz kimin qəlbinə dəymisiniz? Kimin haqqını dağıtmısınız - soruşdu. Mən - əlavə elədi. Hökmdarım Sizə cəsarət edirməm. Soruşmusam, öyrənməmə Allah mənə rəva görməz sizi bu belədən xilas edim.

- Öyrən Süleymanın nəvəsi, hər şeyi öyrən Allah xatirinə - hökmdar dedi.

- Bu zəncirlər tək sizə aid olmayacaq, hökmdarım. Bəşir İbn Süleyman - dedi. Bu zəncirlər sizin bütün əhli-iyalınız üçün... Saray üçün Allah-Toala tərəfindən göndərilib.

- Nə üçün? - hökmdar öyrənmək isədi.

- Haqsız iş görmüşüz, hökmdarım - Bəşir İbn Süleyman dedi. Sizin bu haqsız addığınız ədəm onəno şəklini almasın deyə, Allah-Toala Bağdadə zəncir göndərdi, sizi zəncirlədi. Sizdən sonra qardeşiniz Amin İbn Yasərin cəhd edəcəkdə ki, Dəclə çayı boyunca salınmış bağ-bəgətə, əkin sahələriə sahibhik ətəsin, adamları qovub, yurd-yuvasından salınsın.

Bagdad hökmdarı Mövlud İbn Yasərin oturdığı taxtdan qalxıb, sərət bir görkəm aldı.

- Çıxış yolunu Allah qoymayıb? - yuxuyozana bir az da yaxın gəldi.

- Var-dedi. Hökmdara qatdırım ki, Allah-Toala çıxış yolunu qoyub. O mərhəmət sahibidir. Siz imamın torpaqlarını qaytarın.

- Mən? - hökmdar dedi. - imamın torpaqlarını qaytarıram. Amma məni xilas et...

Yuxuyozan Bəşir İbn Süleyman əlini hökmdarın alına qoyub, dayandı.

- Bu qara zəncirlərdən məni xilas et Bəşir İbn Süleyman. Səni qızıl tutaram... Məni xilas et. Bəğuluram - səsi xırıldadı.

- Zindanların qapısını aç. Haqsız və gənəhşiz adamları azad edin.

Hökmdar Mövlud İbn Yasərin çığırıldı: - baxın dedim, görün bu kişi nə deyir, ona qulaq asın.

- Deyirsiniz İmamın adamlarını azad edim? - soruşdu.

- Hökmdarım, mütləq bunu edin - yuxuyozan təkid etdi və gördü ki, hökmdar Mövlud İbn Yasərin heydən düşüb, gözələrini yumdı. Bu ara hökmdar xanımı hündür boylu, sifəti həmişə nurlu olan, gözələrdən od-ələv yağan birisi idi. Yuxuyozan bunu da gördü ki, hökmdar xanımı həm də hamilədir.

- Allah xeyrini versin, xanım - dedi. Amma sizin ana bətinizdə də bir fəlakət var. Uşağınız da ana bətinizdə zəncirlənib. Ölə bilər - pıçıldadı. Hökmdar xanımı Hüsüyyə Camalın enli çarşan yumağa düşdü. Səz mənim bətinizdə olan övladımın başındakı qəzavət-qədərdən danışırdınız? - soruşdu.

- Bəli, hökmdar xanımı - Yuxuyozan dedi. Sizin bətinizdəki uşaq oğlan uşağıdır. Lakin bu barədə Allahın hökmü başqadır.

- Hökmdarla danışın - xanım dedi. Bir az bundan əvvəl həy-hərarətlə saray pilləkənlərini enən Hüsüyyə Camal büküldü. Yuxuyozanın dediklərini ürəyinə salıb əri, hökmdar Mövlud İbn Yasərin başının üstündə dayayıb, biri-birinin ardınca dualar oxudu. Ona nə gəldi? - soruşdu.

- Bu beləni Bağdadə Allah-Toala göndərib. Bu belə da Saraydan başlanıb, xanım. Bir azdan hökmdar oyanacaq. Amma danışı bilməyəcək. Çünki Allah onun dilini də zəncirləyib, ağlına da. Daha danışı bilmir. - əlavə elədi. Heç düşünməyi də bacarmayacaq, vossalam.

Bayrıda isə hələ də ildırım çaxır, gurultusu qulaq batırıldı. Hökmdar sarayında hamı biri-birinə dəymişdi. Adamlar dükən-bazarda Bağdad hökmdarının dəliflik məqamından danışırdı. Yuxuyozan sarayda əşirdirdi ki, adamlar xosunlaşırdılar. Hökmdar Mövlud İbn Yasərin artıq həm lal, həm də kərl olub. Allah ona hansı işinə görə belə vermişdir, bilsələr də açıq danışan yox idi.

Hökmdar sarayında həkimiyəti yavaş-yavaş xanım Hüsüyyə Camal əlinə alırdı. O, həm hikkəli idi, həm də sözündə, fikrində hikkəsi olmayan adam idi. O, ağılı olan yerdə hikkəni başqa bir tərəfə qoyurdu...

Yuxuyozan hökmdar Mövlud İbn Yasərin sanki min ilin yuxusuna qatmışdı, oyanmaq bilmirdi. Tez-tez sayıqlayırdı. Bütün Bağdadı karaba qoyacağını deyirdi.

Xanım Hüsüyyə Camal yenidən pillələrdə görünürdü. Öyninə geydiyi tünd göy rəngli dabanı yer süpürən paltarı, yaylıq və qulaqlarına taxdığı beşdiyaq qədim qızıl sırgalar, boynunda yeddifaq ipə düzülmiş qızıl onluqlar, qoluna keçirdiyi qızıl, üstündə brilliant daşı olan biləzliklər... Onu bir az da yaraşıqlı və gözəl göstərirdi. Məni İm-amin yanına, apar - dedi. Yuxuyozan düşüncə-düşüncədə, hökmdar köməkçilər, saray mirzəsindən işarəsi ilə Mövlud İbn Yasərin əhmalca qaldırıb, öz şəxsi otağına aparırdılar.

Bu ara hökmdar xanımının da nəfəsi tənədi, elə zənn etdi ki, ürəyinin başında kimsə əylob, onun ürəyinə döyücləyir.

- Sixtınız var xanım? - yuxuyozan soruşdu. Əlini-əlinin üstünə qoyub, onun qabağındə belini qıxdı.

- Sən - hökmdar xanımı dedi, qəmətinə düzəlt kişi. Belini düzəlt - əlavə elədi.

Yuxuyozan Bəşir İbn Süleyman əylmiş belini düzəltirdi. Hökmdar bizi belə öyrədirib - dedi.

- Allah ona şəfa versin, Süleymanın nəvəsi - hökmdar xanımı dedi. Məni İmamın yanına götür - əlavə elədi. Yəni o, Mövlud İbn Yasərin nəslini tamam inkar edirdi?

(Davamı var)